

Oponentní posudek bakalářské práce

Autor/ka BP: **Pavčina MADĚROVÁ**
 Název práce: **Rozvoj empatie u dětí předškolního věku**
 Oponent/ka: **Mgr. Oto Dymokurský**

Hodnotící kritéria	Splňuje bez výhrad	Splňuje s drobnými výhradami	Splňuje s výhradami	Nesplňuje
A. Obsahová				
V práci jsou vymezeny základní a dílčí cíle, které jsou v koncepci práce patřičně rozpracovány. Cíle jsou adekvátně naplňovány.	☐	☐	☒	☐
Práce splňuje cíle zadání.	☐	☐	☒	☐
Studující využívá a kriticky vybírá primární a/nebo sekundární literaturu.	☒	☐	☐	☐
Práce má vymezen předmět, je využito odpovídajících metodologických postupů.	☐	☒	☐	☐
Výstupy výzkumných částí jsou adekvátně syntetizovány a je o nich diskutováno.	☐	☐	☒	☐
V práci je využita odborná terminologie a jsou vysvětleny hlavní pojmy.	☐	☒	☐	☐
V práci jsou formulovány jasné závěry, které se vztahují ke koncepci práce a ke stanoveným cílům.	☐	☐	☒	☐
B. Formální				
Práce vykazuje standardní poznámkový aparát a jednotný způsob citací v rámci práce, je typograficky jednotná.	☐	☐	☒	☐
Studující dodržuje jazykovou normu, text je stylisticky jednotný.	☐	☒	☐	☐
Text je soudržný, srozumitelný a argumentačně podložený.	☐	☐	☒	☐
C. Přínos práce*	☐	☐	☒	☐

Slovní hodnocení práce:

Autorka volí aktuální téma, které nabízí široké možnosti. Ty však nebyly v bakalářské práci dostatečně využity a práce tak působí jako podklad pro zorientování se autorky ve vybraném tématu.

Teoretická část není systematicky vystavěna, což vede k obtížím s porozuměním tomu, co chtěla autorka sdělit jako podstatné. Týká se to řazení a objemu kapitol, kdy je postupováno od empatie (necelá 1 strana) přes prosociální chování (necelá 1 strana) k emoční inteligenci (2,5 strany), namísto obráceného gardu a gradace teorie ke stěžejnímu tématu. Obtíže se strukturací jsou přítomné i v řazení odstavců, což je nejvíce patrné v kapitole 4, kde i při opakovaném čtení se těžko rýsuje linie ve vývoji emocí předškoláka či základní oblasti emočního a sociálního vývoje. Z více míst v práci je zřejmé, že autorka vnímá schopnost empatie, resp. veškeré prosociální schopnosti nekriticky a neuvědomuje si rizika spojená s jejich zneužitím - empatie je nástroj a záleží na tom, kdo jej používá. Tím, že si autorka v kapitole 1 nevymezi-

la podmínky rozvoje empatie u člověka (např. kompetence teorie mysli, konkrétní vrozené dispozice k rozvoji empatie) se v celé práci dopouští nepřesného nakládání s pojmem empatie. Ten by se podle kontextu dal nahradit pojmy vnímavost, citlivost, ohleduplnost, respekt aj. V kapitole 3 chybí shrnutí, které by jasně ukázalo, že RVP PV pojem empatie ve vztahu k výchově a vzdělávání dětí jako cílovou kategorií nepoužívá, ale zmiňuje jej ve vztahu k učitelům jako podmínku rozvoje dětí. Kapitola 5 vnímám jako irelevantní, protože se práce na děti se ŠVP nezaměřuje. Kapitola 6 je spíše směsicí informací o významu podpory rozvoje empatie u dětí než strukturovaným analytickým výstupem, který by v této otázce dělal jasno. V kapitole 7 autorka prokazuje neporozumění obsahu ŠVP, ve kterém hledá nabídku aktivit. V analýze vybraných ŠVP se dopouští dílčích chyb v identifikaci témat a cílů spojených s rozvojem prosociálních dovedností (zařazuje např. cíle zaměřené na upevňování výslovnosti, rozvoj myšlenkových operací, manipulaci s předměty, formování vztahu k životnímu prostředí). Shrnutí pak neobsahuje analýzu toho, na co je v rozvoji prosociálních schopností kladen důraz a kde mají mateřské školy "slepá místa".

Návrh programu ukazuje, že autorka je schopná pracovat s některými pedagogickými a psychologickými kategoriemi při plánování aktivit pro předškolní děti. V určitých ohledech se ale dopouští základních chyb. Některé aktivity si kladou příliš vysoké cíle, které by předškolní děti nezvládly (např. vcítit se do postiženého člověka x prožít si roli postiženého; namalovat radost x namalovat to, co mi dělá radost), jsou koncipovány od obecného ke konkrétnímu, tedy zcela proti možnostem předoperačního myšlení (např. Hra na smutného, Hra na nevidomého, Podívejte, nemám ruce), vyžadují od dětí nepřiměřenou míru autoregulace (např. Jak prožívám emoce?). Přestože se v teoretické části autorka nezabývá vztahem člověka k přírodě, jsou poslední dva bloky postaveny na vztahu člověka ke zvířatům a rostlinám. Nesprávně autorka uvádí, že harmonogram aktivit je možné měnit - to by vzhledem k provázanosti některých z nich přinejmenším ztížilo porozumění na straně dětí a snížilo přínos pro ně. V rámci jednotlivých bloků neodpovídají cíle aktivit cílům bloku, což většinou plyne ze špatného zacílení reflexe nebo špatného vymezení cílů aktivit. Osobně zpochybňuji volbu Ódy na radost jako reprezentanta radostné skladby pro předškolní děti. Za nevhodnou považuji aktivitu Kdo má dobré srdce?, která děti učí, že si dávají dárky, které přichystal někdo jiný, čímž se posouvá porozumění samotnému konceptu daru.

Při práci s odkazy na použité zdroje se autorka dopouští různých chyb - chybí uvedení zdroje (s. 10, 21-22, 24-25), odkaz na zdroj je v textu špatně umístěn (s. 12-17, 24-25, 27), je uveden chybný rok vydání (s. 16-21, 24, 25-27, 40-41, 44-45, 47, 50-52, 54-56), nejsou uvedeni všichni autoři (s. 22-23), přímá citace není provedena kurzívou (s. 13). V seznamu zdrojů nejsou uvedeny 3 zdroje, které se objevují v textu (s. 23 a oba ŠVP), seznam zdrojů obsahuje 4 zdroje, které v textu použité nebyly.

Z jazykového hlediska se autorka dopouští ojedinělých chyb v interpunkci (s. 13, 20, 22, 72), při skloňování (s. 14, 24) a při použití malých/velkých písmen (s. 24).

V práci chybí seznam obrázků. Řada podkapitol je jen odrážkovým výčtem (podkapitoly 2.2, 5.1.1-5.1.3, 9.-9.2) nebo dochází ke zbytečnému drobení na podkapitoly, které obsahují jen několik vět (podkapitoly 3.1.1-3.1.2).

I přes uvedené kritické výtky autorka ve své práci prokázala osvojení některých důležitých dovedností, a proto bakalářskou práci doporučuji klasifikovat stupněm dobře.

Práce splňuje požadavky na udělení akademického titulu Bc.:

ANO

Práci doporučuji k obhajobě:

ANO

Návrh klasifikačního stupně:

dobře

Náměty pro obhajobu:

Jak mohou být prosociální schopnosti a empatie zneužity v mezilidských vztazích?

Datum: 23.05.2018

Podpis: _____